

หัวข้อวิทยานิพนธ์
เรื่อง การบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ใน
ที่ดินของรัฐ

โดย

นายชัชวาล สมจิตต์

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการที่ดินของรัฐ
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน

08/11/2006

แผนผังกรณีการใช้ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
ตามมาตรา 1304 (1) (2) (3) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ม.1304 (1)
ที่ดินรกร้างเปล่า

การใช้จะต้องขอจัดขึ้นทะเบียน
เพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์
ในราชการตามมาตรา 8 ทวิ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เป็นที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์

ม.1304 (2) ที่ดินสาธารณสมบัติของ
แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

การใช้จะต้องขอถอนสภาพ
จากการเป็นที่สาธารณประโยชน์
ตามมาตรา 8 วรรคสอง (1) แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน

กรณีราษฎรเลิกใช้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกา
ถอนสภาพ ถ้ายังใช้ประโยชน์อยู่ออกเป็น
พระราชบัญญัติ

เป็นที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์

ม.1304 (3) ที่ดินสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดินสำหรับใช้ประโยชน์ใน
ราชการโดยเฉพาะ

การใช้เป็นไปตามกฎหมายว่า
ด้วยที่ราชพัสดุ

เป็นที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์

มาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่
พุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปกครอง
ท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

“นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ
ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของ
แผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็น
สาธารณประโยชน์อื่นอันอยู่ในเขตอำเภอ

วรรคสอง นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจ
ใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ที่ดินตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับ
ความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวล
กฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

วรรคสาม ในกรณีที่มีข้อพิพาทหรือคดีเกี่ยวกับที่ดินตาม
วรรคหนึ่ง นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมกัน
ดำเนินการหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการ ก็ได้ให้มีอำนาจ
กระทำได้ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะวางระเบียบกำหนด
หลักเกณฑ์เป็นแนวปฏิบัติด้วยก็ได้

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสามให้จ่าย
จากงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบที่
กระทรวงมหาดไทยกำหนด”

สรุปมาตรา 8, 8 ทวิ, 9 แห่งประมวลกฎหมาย ที่ดิน

มาตรา 8 ประมวลกฎหมายที่ดิน

วรรคหนึ่ง หลัก ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือที่ดินอันเป็น
ทรัพย์สินของแผ่นดิน ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น อธิบดีกรมที่ดินมี
อำนาจดูแลรักษา และดำเนินการคุ้มครองป้องกัน

ยกเว้น อำนาจอธิบดีข้างต้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะ
มอบให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ก็ได้

วรรคสอง

ที่ดินต่อไปนี้อาจถูกถอนสภาพ หรือโอนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น หรือจัดให้ประชาชนได้ ดังนี้

1. ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันอยู่ ถ้าจัดหาที่ดินให้ใช้แทน ต้องทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองเลิกใช้แล้ว หรือเปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และไม่ตกเป็นของผู้ใด ต้องทำโดยพระราชกฤษฎีกา

2. ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยเฉพาะ หรือที่หวงห้าม หรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมือง ถ้าทบวงการเมือง เลิกใช้หรือไม่ต้องหวงห้ามหรือสงวน ต้องมีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพ แล้ว กรม. จะมอบทบวงการเมืองเป็นผู้ขอใช้ หรือจัดหาผลประโยชน์ก็ได้ แต่ถ้าโอนต่อเอกชนต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ และถ้าจัดให้ประชาชน เป็นพระราชกฤษฎีกา ให้จัดทำแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราช- กฤษฎีกา หรือพระราชบัญญัติด้วย

มาตรา 8 ทวิ

วรรคหนึ่ง

1. ที่ดินของรัฐที่มีผู้มิสิทธิครอบครอง
2. ที่พลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งถอนสภาพแล้ว

รัฐมนตรีฯ มีอำนาจนำขึ้นทะเบียนเพื่อให้ทบวงการเมือง
ใช้ประโยชน์ในราชการ

วรรคสอง

1. ให้รังวัดทำแผนที่
2. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศขึ้นทะเบียน 30 วัน

วรรคสาม

ให้รัฐมนตรีประกาศขึ้นทะเบียนในราชกิจจานุเบกษาและ
มีแผนที่แนบท้าย

ขั้นตอนการดำเนินการถอนสภาพเพื่อให้ทบวง การเมือง ใช้ประโยชน์ในราชการ

หน่วยงานผู้ขอยื่นเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หากอยู่ในเขต กทม. ให้ยื่นต่ออธิบดีกรมที่ดิน (โดยผู้ขอต้องเป็นทบวงการเมือง และที่ดินที่ขอต้องอยู่ในบริเวณที่กำหนดความเหมาะสมใช้ประโยชน์ในราชการ และไม่ขัดกฎหมายผังเมืองเท่านั้น)

↓

อำเภอท้องที่สอบสวนประวัติความเป็นมาพร้อมให้ความเห็น

↓

ผู้ขอจัดทำแผนที่ท้าย พ.ร.ฎ / พ.ร.บ. ถอนสภาพ
(โดยประสานหน่วยงานผู้มีอำนาจดูแล ยื่นขอรังวัดต่อสำนักงานที่ดินท้องที่)

↓

ผู้ขอประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประชุมให้ความเห็น และรับฟังความเห็น
ของราษฎรที่เคยใช้ประโยชน์ พร้อมจัดให้มีกระบวนการรับฟังความเห็นของราษฎร

↓

จังหวัดแจ้งขอความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตรวจสอบเขตป่า เขตปฏิรูป
ขอความเห็นด้านผังเมือง หากอยู่ในจังหวัดที่กำหนดเป็นเมืองหลักต้องส่งเรื่องให้สำนักงานนโยบาย
และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาให้ความเห็นก่อน

คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐพิจารณาให้ความเห็น

จังหวัดสรุปเรื่องพร้อมความเห็นส่งให้กรมที่ดิน

กรมที่ดินยกร่าง พ.ร.ฎ. / พ.ร.บ. ออณสภาพ พร้อมรูปแผนที่เสนอกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยส่งเรื่องให้คณะกรรมการร่างกฎหมายของกระทรวงฯ พิจารณาเสร็จแล้วส่งเรื่องให้
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

พระราชกฤษฎีกาโอนสภาพฯ

นำทูตเกล้าฯ ลงพระปรมาภิไธย

ประกาศราชกิจจานุเบกษา

แจ้งจังหวัด ผู้ขอ
และกรมธนารักษ์ทราบ

พระราชบัญญัติโอนสภาพฯ

สภาผู้แทนราษฎร

วุฒิสภา

ขั้นตอนการดำเนินการจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ ในราชการ ตามมาตรา 8 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

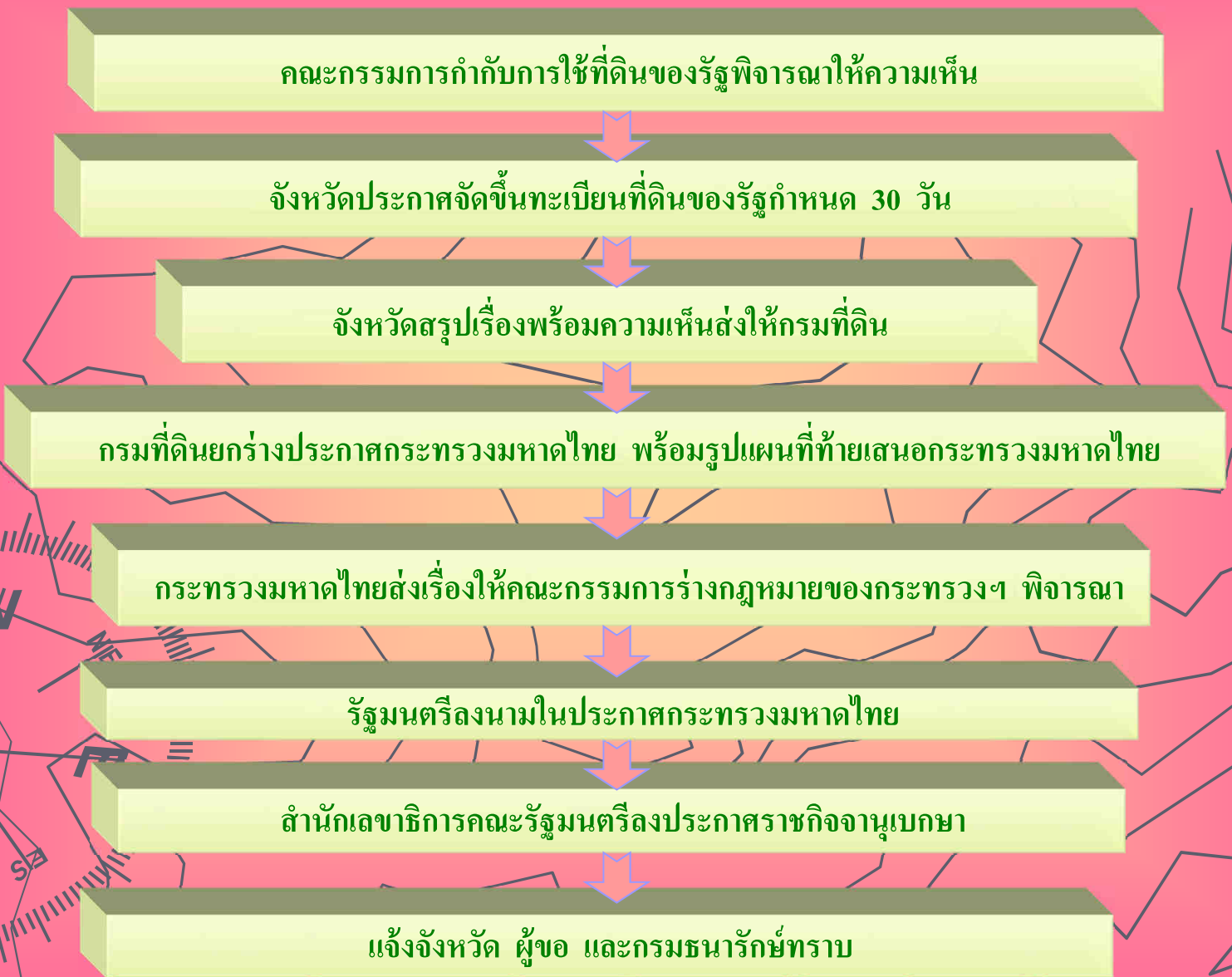
หน่วยงานผู้ขอยื่นเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หากอยู่ในเขต กทม. ให้ยื่นต่ออธิบดีกรมที่ดิน
(โดยผู้ขอต้องเป็นทบวงการเมือง ที่ดินที่ขอต้องไม่ขัดกฎหมายผังเมือง)

ผู้ขอจัดทำแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย
(ประสานหน่วยงานผู้มีอำนาจดูแล ยื่นขอรังวัดต่อสำนักงานที่ดินท้องที่)

อำเภอท้องที่สอบสวนประวัติความเป็นมาพร้อมให้ความเห็น

ผู้ขอประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประชุมให้ความเห็น
และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความเห็นของราษฎร

จังหวัดแจ้งขอความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตรวจสอบเขตป่า เขตป่าไม้ถาวร เขตปฏิรูป
ขอความเห็นด้านผังเมือง ด้านยุทธศาสตร์ หากอยู่ในจังหวัดที่กำหนดเป็นเมืองหลักต้องส่งเรื่องให้สำนักงาน
นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาให้ความเห็นก่อน


```
graph TD; A[คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐพิจารณาให้ความเห็น] --> B[จังหวัดประกาศจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐกำหนด 30 วัน]; B --> C[จังหวัดสรุปเรื่องพร้อมความเห็นส่งให้กรมที่ดิน]; C --> D[กรมที่ดินยกร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย พร้อมรูปแผนที่ท้ายเสนอกระทรวงมหาดไทย]; D --> E[กระทรวงมหาดไทยส่งเรื่องให้คณะกรรมการร่างกฎหมายของกระทรวงฯ พิจารณา]; E --> F[รัฐมนตรีลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทย]; F --> G[สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีลงประกาศราชกิจจานุเบกษา]; G --> H[แจ้งจังหวัด ผู้ขอ และกรมธนารักษ์ทราบ];
```

คณะกรรมการกำกับการใช้ที่ดินของรัฐพิจารณาให้ความเห็น

จังหวัดประกาศจัดขึ้นทะเบียนที่ดินของรัฐกำหนด 30 วัน

จังหวัดสรุปเรื่องพร้อมความเห็นส่งให้กรมที่ดิน

กรมที่ดินยกร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย พร้อมรูปแผนที่ท้ายเสนอกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยส่งเรื่องให้คณะกรรมการร่างกฎหมายของกระทรวงฯ พิจารณา

รัฐมนตรีลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทย

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีลงประกาศราชกิจจานุเบกษา

แจ้งจังหวัด ผู้ขอ และกรมธนารักษ์ทราบ

กรณีทบทวนการเมืองขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ เพื่อประโยชน์ในราชการตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

กรณีทบทวนการเมือง ใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และ
วิธีการอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2543 โดยมีหลักเกณฑ์

1. อนุญาตได้ไม่เกิน 10 ไร่ เว้นแต่มีเหตุผลอันควร
2. ระยะเวลาไม่เกินคราวละ 5 ปี
3. เสียค่าตอบแทนแก่ อบจ. แต่ไม่เกินไร่ละ 1,000 บาทต่อปี
4. กำหนดเงื่อนไขว่าจะต้องดำเนินการเรื่องถอนสภาพหรือขึ้นทะเบียน
เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการให้เสร็จก่อนครบกำหนด

ขั้นตอนการดำเนินการ กรณี ทบวงการเมืองขออนุญาตใช้ที่ดินของรัฐตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อประโยชน์ในราชการ

ผู้ขอยื่นคำขอพร้อมเอกสารต่อนายอำเภอ/เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ตามระเบียบฯ ข้อ 10

มอบเจ้าหน้าที่ออกไปชั้นสูตร สอบสวน ข้อเท็จจริง ตามแบบ ท.ด.66, ท.ด.67
และสอบประวัติความเป็นมาตามระเบียบฯ ข้อ 12,13

ช่างรังวัดทำรูปแผนที่ตามหลักวิชาการ

นายอำเภอ/เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ประกาศตามแบบ ท.ด. 25 กำหนด 30 วัน ตามระเบียบฯ ข้อ 17

ทำหนังสือแจ้งหน่วยงานเกี่ยวข้องตามระเบียบฯ ข้อ 20

ประชุมคณะกรรมการฯ ตามระเบียบฯ ข้อ 17

เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบอนุญาต

แจ้งผู้ขอทราบ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
การจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามมาตรา 10

ผู้ขอแจ้งกรมที่ดินขอจัดหาผลประโยชน์ โดยจัดทำโครงการ
เหตุผล ความจำเป็น พร้อมรูปแผนที่

กรณีเป็นที่สาธารณสมบัติของ
แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน
จะต้องดำเนินการออกพระราช
กฤษฎีกาถอนสภาพก่อน

กรมที่ดินตรวจสอบความถูกต้อง
หากเป็นกรณีการถอนสภาพ เพื่อ
นำไปจัดให้ประชาชน ต้องเสนอ
คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติก่อน

กรณีเป็นที่รกร้างว่างเปล่า
จะต้องสอบสวนประวัติ
ความเป็นมา และขอความเห็น
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การจัดโดยวิธีการขาย แลกเปลี่ยน และให้เช่าซื้อ

การจัดโดยวิธีการให้เช่า

ขออนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาผลประโยชน์ ประกาศวัตถุประสงค์ พิจารณาดำเนินการ วิธีการ
และรายละเอียดให้ประชาชนทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 30 วัน

กรณีจัดโดยวิธีการขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าซื้อ
อธิบดีกรมที่ดินขอออกโฉนดที่ดินในนามอธิบดี
แล้วจดทะเบียนขาย หรือแลกเปลี่ยน แล้วแต่กรณี

อธิบดีนำผลประโยชน์ที่เก็บได้ส่งเป็น
รายได้ของรัฐ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
การจัดการผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามมาตรา 11

ทบทวนการเมืองผู้ขอจัดทำโครงการจัดหาผลประโยชน์ พร้อมจัดทำส่งแผนที่ แผนที่

กรณีเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับ
พลเมืองใช้ร่วมกันจะต้องออกพระราชกฤษฎีกา
ถอนสภาพก่อนถ้าเป็นการถอนสภาพเพื่อจัดให้
ประชาชนจะต้องเสนอคณะกรรมการจัดที่ดิน
แห่งชาติก่อน

กรมที่ดินตรวจสอบความถูกต้อง

กรณีเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ให้สอบสวน
ประวัติความเป็นมา และขอความเห็น
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การจัดโดยวิธีการขาย แลกเปลี่ยน และให้เช่าซื้อ

การจัดโดยวิธีการให้เช่า

ขออนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมเสนอให้มอบหมาย
ให้ทบทวนการเมืองจัดหาผลประโยชน์

เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้มอบหมายให้
ทบทวนการเมืองจัดหาผลประโยชน์

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อบอกหมาย
ให้ทบทวนการเมืองจัดหาผลประโยชน์

ทบทวนการเมืองแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหา ผลประโยชน์และ
ประกาศวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการ วิธีการและรายละเอียด
ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน

ทำบัญชีและหลักฐานเกี่ยวกับการเงินตามระเบียบของทบทวนการเมืองนั้นๆ และทำรายงานแสดงผลของงาน
และการรับจ่ายในรอบปีหนึ่งๆ เสนอกระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบ ภายในเดือนมกราคม ของทุกปี

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
การเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน
จากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่นเป็นอีกอย่างหนึ่ง

ขั้นตอนการดำเนินการของกรมที่ดิน

กรมที่ดินตรวจสอบเอกสารรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดิน และความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะดำเนินการได้เสนอกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณานำเสนอคณะกรรมการ ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทย
เป็นประธาน และผู้แทนจากส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการมีมติให้ดำเนินการ หรือไม่ให้ดำเนินการ หรือมีมติเป็นอย่างอื่น

กรมที่ดินนำมติของคณะกรรมการเสนอกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาต หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว ให้กรมที่ดินแจ้งให้ทราบ

จังหวัดแจ้งผู้ขอทราบ

มาตรา 9 แห่งประมวล

กฎหมายที่ดิน

มาตรา 9 ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้
ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

- (1) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า
- (2) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพ
ที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวห้าม
ในราชกิจจานุเบกษา หรือ
- (3) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

การอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

- ๑ การอนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ครอบครอง ตามมาตรา 9 (1)
- ๑ การอนุญาตให้ขุดทราย , การอนุญาตให้ขุดดินลูกรัง ตามมาตรา 9 (2)
- ๑ การอนุญาตให้เก็บมูลค่างควา ตามมาตรา 9 (3)
- ๑ ที่ดินที่อนุญาตเป็นที่ดินของรัฐประเภทที่รกร้างว่างเปล่า และที่สาธารณประโยชน์ประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน

อำนาจหน้าที่ในการอนุญาต

- ๑ ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับการอนุญาตให้คูดทราย อนุญาตตามมาตรา 9 (1) ในเขตจังหวัด อนุญาตขุดดินลูกรังในบริเวณที่กำหนดแหล่งขุดดินลูกรัง และนอกเขตเขา
- ๑ อธิบดีกรมที่ดิน สำหรับการขุดดินลูกรัง เฉพาะเขตเขา ปริมณฑลรอบเขา ระยะ 40 เมตร

การพิจารณาการอนุญาต

- ➡ จะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาเรื่องราວการขอ อนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือ คณะกรรมการฯ ประจำจังหวัด เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตของ ผู้ว่าราชการจังหวัด
- ➡ สำหรับการดูทราย ต้องผ่านคณะอนุกรรมการพิจารณาอนุญาตให้ดู ทรายประจำจังหวัด ก่อนผู้ว่าราชการจังหวัดจึงจะอนุญาตได้

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาต

🌐 มาตรา 9 (1) ให้ได้ไม่เกิน 10 ไร่ เว้นแต่มีเหตุผลสมควร
ระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

🌐 มาตรา 9 (2) เรื่องขุดดินลูกรังให้ไม่เกิน 10 ไร่ เว้นแต่มีเหตุผล
สมควรระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

🌐 มาตรา 9 (2) เรื่องดูดทรายให้ไม่เกิน 5 ไร่ ระยะเวลาไม่เกิน
1 ปี

🌐 การอนุญาตมาตรา 9 ไม่จำเป็นต้องถอนสภาพที่สาธารณะ
หากการอนุญาตไม่ขัดขวางต่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของ
ประชาชน

หลักเกณฑ์ผู้ขออนุญาต

✚ บุคคล หรือนิติบุคคลสัญชาติไทย (หมายถึง ทบวงการเมืองด้วย)

ความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของนายอำเภอ ต้องให้ความเห็นที่เกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา 9 ทุกเรื่องทุกรายว่าเห็นควรอนุญาตหรือไม่ อย่างไร พร้อมเหตุผลประกอบ เนื่องจากเป็นผู้มีอำนาจดูแลรักษาที่ดินสาธารณะประโยชน์ตามกฎหมาย รวมถึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปกครอง ซึ่งต้องถามความเห็นของนายอำเภอ

ค่าตอบแทนจากการอนุญาตมาตรา 9

ผู้รับอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องเสียค่าตอบแทนเป็นรายปี ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 60 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละ 40 ตามมาตรา 9/1 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติฯ แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

มาตรา 12 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง รัฐมนตรี
มีอำนาจให้สัมปทาน ให้ หรือให้ใช้ในระยะเวลาอันจำกัด ทั้งนี้
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกฎหมาย ว่าด้วย การ
เหมืองแร่และการป่าไม้

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาต

 ผู้ขอต้องเป็นบุคคล หรือนิติบุคคลสัญชาติไทย

 ให้สัมปทานไม่จำกัดเนื้อที่

 ระยะเวลาให้สัมปทานไม่เกิน 50 ปี

 ประเภทกิจกรรมที่อนุญาต ต้องเหมาะสมกับสภาพที่ดิน

อำนาจในการให้สัมปทาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หากจะให้สัมปทานเกิน 20 ปี ต้อง
ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเป็นรายๆไป

ค่าตอบแทนจากการให้สัมปทาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจกำหนดเป็นเงื่อนไขในการให้สัมปทานได้ โดยให้ผู้รับสัมปทานจ่ายค่าตอบแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น